Statenland

Korte toelichting

Dit is een werkvorm waarbij leerlingen/studenten de Statenvergadering naspelen. De Provinciale Staten moet beslissen over 5 lastige problemen in de provincie Statenland. Moeten er windmolens komen in de provincie? Moeten er nachtbussen rijden? Wat doet de provincie tegen te veel stikstof? De klas hoort verschillende insprekers hun mening geven en beslist uiteindelijk of ze het eens of oneens zijn met het voorstel van de gedeputeerde.

Leerdoel

Na afloop van deze werkvorm…

- Weten de leerlingen/studenten met wat voor problemen en afwegingen je als Statenlid te maken krijgt.
- Hebben de leerlingen/studenten kennisgemaakt met verschillende standpunten over deze problemen en met het feit dat er soms geen eenvoudige oplossingen zijn.
- Hebben de leerlingen/studenten ervaren dat de provincie beslissingen neemt die ook henzelf aangaan.

Duur

15-60 minuten, afhankelijk van hoeveel problemen er worden behandeld.

Benodigd materiaal

- Smartboard met internetaansluiting
- De video's met de casussen:
  - Video Windmolens
  - Video Stikstof
  - Video Nachtbus
  - Video Groenstad
  - Video Festivals
- Geprinte inspreekkaarten (verderop in dit document)
- Geprinte werkbladen (optioneel)

Bronnen

- https://www.greenpeace.org/nl/klimaatverandering/479/als-je-dit-leest-twijfel-je-nooit-meer-aan-windmolens/
- https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/22/stikstofdoel-halen-met-gerichte-uitkoop-boeren-kost-helft-minder-a4134427

Wat doe jij en wat doen de leerlingen/studenten?

1. Zorg dat de ruimte ingedeeld is in een grote u-vorm, met 6 stoelen daarachter en 2 stoelen vooraan. In de U-vorm nemen de Statenleden plaats, op de 2 stoelen vooraan de Commissaris van de Koning en de Gedeputeerde en op de 6 stoelen achteraan zitten de insprekers gedurende vergadering als publiek.
2. Kies één van de 5 problemen.
3. Print de insprekerskaartjes die bij dit probleem horen. Deze zijn verderop in deze handleiding te vinden.
4. Deel de 6 insprekerskaarten uit aan 6 leerlingen/studenten. Deze leerlingen/studenten zijn insprekers die tijdens een Statenvergadering hun mening geven. Vraag de leerlingen/studenten om hun kaartje alvast te lezen.
5. Bekijk samen het filmpje van de gedeputeerde op het digiboard. De tekst van de gedeputeerde staat bij het probleem en kan eventueel ook zelf voorgelezen worden.
6. Roep de 6 insprekers een voor een naar voren en laat ze hun verhaal doen. Het mooiste is als ze zich weten in te leven in hun verhaal.
7. Vraag de insprekers na het inspreken weer plaats te nemen in de klas (de zaal). Zij mogen verder alleen toehoren en niet meestemmen.
8. Na het voorstel van de gedeputeerde en de argumenten van de insprekers, mogen de leerlingen/studenten als Statenleden hun eigen mening geven.
9. De leerlingen/studenten stemmen als Statenleden door middel van handopsteken. Zijn ze voor of tegen het voorstel?
10. Bij een meerderheid is het wetsvoorstel aangenomen!
11. Ga eventueel door met een ander probleem.

Tip
Als je meer tijd hebt kun je de leerlingen opdelen in fracties. Ze mogen dan eerst binnen hun fractie bepalen wat hun standpunt is. Vervolgens voert per fractie 1 woordvoerder het woord. Alle Statenleden mogen vervolgens stemmen bij handopsteken (zonder last of ruggenspraak, al is het gebruikelijk dat de Statenleden hun fractie volgen).

Uitgebreide versie (havo/vwo)

12. Deel de werkbladen en het krantenartikel uit en laat de leerlingen/studenten het werkblad invullen.
13. Bespreek de werkbladen. Ga in op de volgende vragen: Geeft het probleem een goede weergave van hoe het in het echt werkt? Had je anders gestemd nu je deze informatie hebt?

Casussen

Windmolenpark

De provincie wil graag een windmolenpark met windmolens in een natuurgebied aan de rand van een meer. Het natuurgebied ligt verspreid over vier verschillende gemeenten. De Gedeputeerde Staten vinden dit een goed idee, omdat het zorgt voor meer groene energie. Daarom moet het windmolenpark nog dit jaar gebouwd worden. Het gaat om minstens acht extra hoge windmolens. In het natuurgebied hebben inwoners zo min mogelijk last van de windmolens.

Taeke

Ik ben Taeke, 45 jaar oud en lokale journalist. De oorlog in Oekraïne heeft ons geleerd dat we zelf voor onze energie moeten zorgen en niet afhankelijk moeten zijn van dure buitenlandse energie. Dit is een arm gebied waar elk dubbeltje omgedraaid moet worden. Als het geld ten goede komt aan de vier gemeenten vind ik het goed. Windmolens vangen in dit vlakke gebied veel wind, dus ik ben helemaal voor.

Edwina

Ik ben Edwina, 54 jaar en ik zit in de oppositie van de gemeenteraad van een van de gemeenten waar deze windmolens worden geplaatst. Waarom moet dat nou in zo'n mooi natuurgebied? Dat ziet er toch niet uit? Laten ze die aan de grens met Duitsland plaatsen, of midden in zee, maar niet hier waar het ons uitzicht verpest. Ik ben dus tegen dit windmolenpark.

Helen

Ik ben Helen, 63 jaar oud en ik zit in de actiegroep STOP HET WINDMOLENPARK. Wij willen meer onderzoek naar geluidsoverlast door laagfrequent geluid dat de windmolens maken. Wij vinden dat de burgemeesters van alle vier de gemeenten zich moeten verzetten tegen het plaatsen van deze windmolens. De provincie moet naar ons luisteren.

Mo

Ik ben Mo, 33 jaar oud en ik ben wetenschapper. Uit mijn onderzoek blijkt dat één windmolen evenveel energie levert als 30.000 zonnepanelen. Dus met een paar windmolens, waar je relatief weinig ruimte voor nodig hebt, kun je veel meer energie opwekken dan je met zonnepanelen voor elkaar krijgt. En dan kunnen we die kolencentrale in onze provincie straks echt sluiten. Daarom ben ik voor windmolens.

Elroy

Ik ben Elroy, 29 jaar en woon in de buurt van deze plek. Er worden straks maandenlang enorme heipalen in de grond geslagen. De windmolens die er nu komen zijn veel te groot voor deze omgeving. Dat doet geen recht aan het mooie oude cultuurlandschap. Zet ze toch bij een industrieterrein, maar niet hier.

Alexa

Ik ben Alexa, 68 en oud-wethouder van een van de gemeenten. Het plaatsen van windmolens op deze plek ligt heel gevoelig. De mensen hier voelen zich achtergesteld. Er is al vaker niet naar ze geluisterd. Daarom vind ik dat er in alle vier gemeenten een referendum gehouden moet worden. Dan kunnen alle inwoners hun mening geven. Dat is echte democratie.

Nachtbussen

Er zijn veel dorpen in onze provincie die na 11 uur ’s avonds niet meer te bereiken zijn met het openbaar vervoer. Daarom willen we in het weekend nachtbussen rond laten rijden tussen 11 en 3 uur ‘s nachts. Dat vindt het college van Gedeputeerde Staten ook. Zo kunnen jongeren na het uitgaan veilig thuis komen.

Joas

Ik ben Joas, 23 jaar oud en ik ga nog geregeld uit. In de coronatijd kon je een tijd lang helemaal niet uitgaan. Het is goed als jongeren uit kunnen gaan en met hun vrienden af kunnen spreken. Dat is goed voor hun mentale gezondheid. En het zorgt voor minder ongelukken doordat jongeren minder snel met alcohol achter het stuur gaan zitten.

Anna

Ik ben 20 jaar en studeer in deze provincie. Als je als vrouw in je eentje een halfuur in het pikkedonker langs een slecht verlichte weg moet fietsen waar amper huizen staan, hoe zou jij je dan voelen? Niet iedereen heeft een rijbewijs. En taxi’s zijn ook onbetaalbaar als je jong bent. Daarom ben ik voor nachtbussen.

Bert

Ik ben Bert, gepensioneerd machinebankwerker. Moet de provincie ervoor opdraaien als jongeren uit willen gaan? Die bussen zitten de helft van de tijd gewoon leeg. Ik denk dat we ons geld voor het openbaar vervoer beter kunnen besteden, bijvoorbeeld door overdag meer bussen te laten rijden.

Ramona

Ik ben Ramona, 26 jaar en ik ben buschauffeur in deze provincie. Er is ook in onze provincie een groot tekort aan personeel. Soms moet ik een dubbele dienst rijden. Als we overdag voldoende chauffeurs willen hebben, dan moeten we ‘s nachts geen bussen laten rijden. Dat is dan maar even jammer voor de jongeren, maar oude mensen die overdag geen bus hebben vind ik veel erger.

Destiny

Ik ben Destiny, ik ben 43 jaar oud en werk bij de gemeente. De provincie is vijf jaar geleden juist gestopt met nachtbussen, omdat te weinig mensen er gebruik van maakten. Dan moeten we dat nu niet weer starten. Niet doen dus.

Julia

Ik ben Julia, 53 jaar oud en ik heb zelf twee zonen van 21 en 19 jaar oud. Ik ben voor een proefperiode van drie maanden. Doordat alles duurder is geworden is uitgaan voor jongeren bijna onbetaalbaar geworden. Gaan er straks wel genoeg jongeren met die nachtbussen? Als in die drie maanden blijkt dat de bussen vol genoeg zitten, dan kun je ze houden.

Nieuwe stad op het platteland (Groenstad)

Er zijn in onze provincie te weinig woningen, net als in de rest van Nederland. In onze steden is geen ruimte meer om te bouwen. Daarom willen we in een polder, in de buurt van de snelweg, een nieuwe stad bouwen: Groenstad. Hier is plek voor 25.000 woningen. Een kwart van de woningen zal sociale huur zijn, zodat ook mensen met minder geld er een huis kunnen krijgen.

Jade

Ik ben Jade en ik ben 30 jaar. Ik ben een jaar geleden gescheiden en op zoek naar een woning in de buurt. Dat is met deze huizenprijzen echt onmogelijk. Ik werk als verpleegster in het lokale ziekenhuis, maar met mijn loon kan ik geen huis kopen. Ik ben helemaal voor veel nieuwe woningen en vind het ook goed dat hier veel betaalbare woningen bij zitten.

Hin

Ik ben Hin, 33 jaar en heb een volkstuintje aan de rand van de stad. Ik vind het een goed idee om in het groen te bouwen. Want het lijkt wel gemakkelijk om aan de rand van de stad te bouwen, maar dat is het niet. Daar zitten sportvelden, industriegebieden en volkstuintjes, zoals die van mij. De stad heeft die gebieden nodig. Ik vind het daarom een goed idee om op een heel nieuwe plek te gaan bouwen.

Sep

Ik ben Sep en ben 25 jaar. Ik heb het melkveebedrijf van mijn vader overgenomen. Mijn familie heeft hier al eeuwenlang een boerenbedrijf. Als deze stad er komt, dan moeten wij weg. Samen met andere boeren. Waarom moeten die woningen in het groen gebouwd worden en niet aan de rand van de stad?

Ginny

Ik ben Ginny, 39 jaar en werk op het mbo. De grootste steden van de provincie worden nu volgebouwd met flats, maar de meeste mensen willen gewoon een huis met een tuintje. Vraag dat maar aan de mensen hier op straat. Maar allemaal een tuintje, dat kan niet in onze volle steden. Daarom is deze nieuwe groene stad een goed idee.

Lazia

Ik ben Lazia en 45 jaar. Ik ben tegen bouwen in het groen. Ik ben juist in deze provincie gaan wonen voor het vele groen. We moeten de hoogte in en op slimme manieren meer woningen in de stad bouwen. Bijvoorbeeld door oude industrieterreinen om te bouwen tot woonwijken. Dat is veel beter voor de toekomst van deze provincie.

Hans

Ik ben Hans, 58 jaar en woon al jaren aan de rand van de polder. Ik heb de stad langzaam dichterbij zien komen. Waar houdt het op? Ik woon nu aan de rand van deze polder en ga een deel van mijn uitzicht kwijtraken door deze nieuwe stad. En Groenstad gaat vast nog wel groter worden dan nu in de plannen staat. Kan de provincie beloven dat het hierbij blijft? Als ze dat niet kunnen beloven, dan ben ik tegen.

Stikstof

We stoten in Nederland al jaren te veel stikstof uit. Dit is slecht voor onze natuur, gezondheid en de voedselproductie. Onderzoek heeft uitgewezen dat de mest van boerenbedrijven het grootste deel van de stikstofuitstoot veroorzaakt: zo'n 45%. Het kabinet heeft doelen opgesteld om de stikstofuitstoot te verminderen. In de plannen staat hoeveel de stikstof omlaag moet en in welk gebied. We moeten nu aan de slag om te bedenken hóe we de stikstofuitstoot in onze provincie willen terugbrengen.

We kunnen maatregelen nemen voor de industrie, de bouw en het verkeer. Maar aangezien de landbouw verreweg de meeste stikstof uitstoot, kunnen we er niet omheen dat de stikstofuitstoot uit de landbouw moet krimpen. Het gaat dan met name om de veehouderijen in de regio rondom het natuurgebied de Slootbergse heide. Vandaag doe ik hier een voorstel voor.

Ik wil met veehouders vlakbij de Slootbergse heide in gesprek over het uitkopen van hun bedrijf. Ze moeten dan wel een eerlijke prijs voor hun bedrijf krijgen.

Op deze manier vermindert de stikstofuitstoot bij de heide, terwijl de andere boeren in de provincie gewoon kunnen blijven boeren.

Dirk
Ik ben Dirk, ik woon in Slootweg en heb een kalverbedrijf. Ik ben woordvoerder van de provinciale Actiegroep Vrije Boeren (AVB). Ik ben hier namens de 600 leden uit onze provincie. Wij zijn het zat dat wij boeren iedere keer voor alle problemen moeten opdraaien. Er wordt niet naar ons geluisterd, de provincie voert gewoon klakkeloos uit wat er in Den Haag wordt besloten. We spreken nu netjes in bij uw vergadering, maar mocht er niet geluisterd worden, dan dreigen we met acties. Laat de luchtvaart en industrie maar inkrimpen. En kom al helemaal niet aanzetten met gedwongen verkoop; we hebben als boeren al voldoende ellende achter de rug!

Paul
Ik ben Paul en ik woon al jaren in de buurt van de Slootbergse heide. Een prachtig natuurgebied! Mijn vrouw en ik gaan er vaak fietsen. Ik merk dat de lucht in de omgeving niet gezond is, overal ruikt het naar ammoniak. Dat kan nooit goed zijn voor de planten en dieren. En wat te denken van de gezondheid van de mensen! Ik ben het zat dat mijn woongenot en gezondheid worden verpest. Ik vind dat we teveel de stem van boeren horen. Daarom kom ik hier inspreken. Ik vind juist dat er nog strengere maatregelen moeten komen. En snel. De natuur kan niet wachten.

Freek
Ik ben Freek en ik heb een biologisch melkveebedrijf. Van de melk die onze koeien produceren maken we kaas en yoghurt. Die verkopen we in de boerderijwinkel op ons erf en aan horecabedrijven in de buurt. Ik vind dat er wat moet veranderen binnen onze sector. Nederlanders moeten een eerlijke prijs voor eten gaan betalen. Nu zijn boeren gedwongen om voor bodemprijzen te werken. Dat kan alleen door veel dieren in een kleine ruimte te houden. Dat zorgt voor veel stikstofuitstoot. De provincie moet boeren die de overstap willen maken naar biologische landbouw steunen met subsidies. Het is goed als de gedeputeerde hier gesprekken over wil voeren met boeren.

Isa
Ik ben Isa, 21 jaar, en net klaar met mijn opleiding tot onderwijsassistent. Mijn vriend Melvin is 23 en werkt al een tijdje als automonteur. We wonen nu nog bij onze ouders en zijn op zoek naar een plek om te gaan samenwonen. We willen graag in de provincie blijven wonen, maar in dit deel van de provincie worden bijna geen betaalbare starterswoningen gebouwd. Vanwege de stikstofcrisis ligt de bouw stil, zeggen ze. Pas als er boeren stoppen, mogen er weer woningen gebouwd worden voor jongeren. Zorg dus asjeblieft dat we niet nog jaren moeten wachten voordat er gestart kan worden met het bouwen van nieuwe woningen.

Jason
Ik ben Jason, pas afgestudeerd op het mbo als vakexpert veehouderij. Als kleine jongen hielp ik altijd al mee op de varkenshouderij van mijn vader. Als hij met pensioen gaat, wil ik het bedrijf graag voortzetten. Sinds mijn afstuderen werk ik als manager op een grote varkenshouderij hier in de omgeving. Zo'n bedrijf zou ik zelf ook wel willen! Mijn vader heeft nu 2500 varkens in zijn bedrijf. Als ik het familiebedrijf overneem, wil ik graag uitbreiden naar minimaal 4.000 dieren. Ik hoop dat hier dan wel een vergunning voor gegeven wordt.

Festival

Onze provincie heeft een echte festivalcultuur. Er zijn verschillende grote festivals met internationale artiesten, maar ook kleinere, regionale festivals. Voor iedere muziekliefhebber is er wel een festival te vinden. We merken dat festivalorganisaties en artiesten het zwaar hebben gehad tijdens de coronapandemie. Daarom wil de provincie muziekfestivals de komende jaren extra ondersteunen met een subsidie van 5,2 miljoen euro. Zo kunnen muziekliefhebbers blijven genieten van een festival en blijft onze provincie bruisen.

Noah
Ik ben 19 jaar en volg een opleiding elektrotechniek op het ROC. Ik vind het een goed idee dat de provincie geld geeft aan muziekfestivals. Mijn vrienden en ik gaan al jaren naar hetzelfde muziekfestival, we kamperen dan op het festivalterrein. Voor de jongeren in de provincie is het heel fijn dat er een goed muziekfestival in de buurt is.

Shaquille
Ik ben 23 en net begonnen aan mijn eerste baan als juridisch medewerker bij een groot advocatenkantoor. In mijn vrije tijd luister ik veel naar verschillende soorten muziek. Ik vind het goed dat de provincie muziekfestivals financieel ondersteunt, maar dan moeten ze wel letten op de diversiteit. Dus niet alleen rockfestivals, maar alle soorten muziek. Ook stromingen die minder mainstream zijn.

Wilma
Wat een onzin! Er zijn zoveel problemen in Nederland. Mensen kunnen hun energierekening niet meer betalen en de boodschappen worden alsmaar duurder. Boeren kunnen niet meer werken en jongeren krijgen geen fatsoenlijke woning meer. Mijn zoon staat al 8 jaar op de wachtlijst voor een sociale huurwoning! Ik vind dat de provincie beter geld kan investeren in andere dingen, zoals de bouw van woningen voor onze jongeren.

Bert
Ik vind het een goed idee dat de provincie extra geld uitgeeft aan muziekfestivals in onze regio. Ik ben 45 jaar en werk al zeker 25 jaar als internationaal vrachtwagenchauffeur. Ik hou enorm van rockmuziek en ga bijna alle grote festivals af. Het zou top zijn als de provincie het rockfestival in onze regio financieel ondersteunt.

Mila
Ik ben Mila en ik woon om de hoek van een evenemententerrein waar vaak muziekfestivals worden georganiseerd. Ik snap wel dat jongeren het belangrijk vinden dat er iets voor hen wordt georganiseerd. Maar dan moeten ze wel rekening houden met omwonenden. De muziekfestivals die hier worden georganiseerd zorgen vaak voor veel geluidsoverlast.

Zainab
Ik ben Zainab, 21 jaar en ik ben student geneeskunde. Ik vind dat de provincie streng moet selecteren welke festivals er geld krijgen. Dat zijn wat mij betreft alleen festivals die ook duurzaam zijn. Daarnaast vind ik dat festivals die goed zijn voor de regionale economie ook meer geld moeten krijgen.